

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/48/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414215525
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1414215525.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Kráľovej vo veci starostlivosti o maloletého F. H. Ó. H. C. V. , narodeného XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, dieťa rodičov: otec - L. U. H. Ó. H. C. , bytom N., N. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. NOVÁČKOVÁ s.r.o., so sídlom Brančská 7, Bratislava, IČO: 36 699 705, za ktorú koná JUDr. Eva Nováčková, matka - V. H. Ó. H. C. P. S. Á. , rodená A., bytom N., G. XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 2, Bratislava, IČO: 35 951 087, za ktorú koná Mgr. Martin Keltoš, v konaní o zvýšenie výživného a tvorbu úspor, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 23. marca 2016, č.k. 13P 261/2014-185, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 23. marca 2016, č.k. 13P 261/2014-185, vo výroku, ktorým zvýšil výživné otca na maloletého F. H. Ó., narodeného XX.XX.XXXX, zo sumy 180,- € mesačne na sumu 250,- € mesačne počínajúc dňom 01.09.2015 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh matky zamietol, vo výroku o náhrade trov konania, p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 23. marca 2016, č.k. 13P 261/2014-185, vo výroku, ktorým uložil otcovi povinnosť zaplatiť zročné výživné na maloletého F. za dobu od 01.09.2015 do 02.03.2016 v sume 120,- € k rukám matky do 31.03.2016 m e n í tak, že otec je p o v i n n ý zaplatiť zročné výživné na maloletého F. za obdobie od 01.09.2015 do 31.03.2016 v sume 140,- € k rukám matky do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV. rozsudkom zo dňa 23.03.2016, č.k. 13P 261/2014-185, uložil otcovi povinnosť platiť zvýšené výživné na maloletého F. H. narodeného XX.XX.XXXX zo sumy 180,- € mesačne v sume 250,- € mesačne počínajúc dňom 01.09.2015 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. V druhom výroku rozsudku uložil súd prvej inštancie otcovi povinnosť zaplatiť zročné výživné pre maloletého F. za dobu od 01.09.2015 do 02.03.2016 v sume 120,- € k rukám matky do 31.03.2016. Vo zvyšku súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie výživného a návrh na tvorbu úspor pre maloletého F. zamietol. V ďalšom výroku súd prvej inštancie rozhodol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 16C 155/2009-71 zo dňa 16.02.2010 v časti o výživnom pre maloletého F.. Súd prvej inštancie o trovách rozhodol tak, že žiadnemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 16C 155/2009-71 zo dňa 16.02.2010, právoplatným dňa 24.03.2010, bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené, na čas po rozvode bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, navrhovateľovi - otcovi bolo určené výživné vo výške 180,- € mesačne, zároveň bolo upravené právo otca stretávať sa s maloletým synom. V tom čase žiadala matka určiť výživné otcovi vo výške 250,- € mesačne, pričom otec mal priemernú mesačnú netto mzdu 1.183,89 € a matka mala priemernú mesačnú netto mzdu 572,10 €. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 13P 92/2011-186 zo dňa 20.03.2012, právoplatným dňa 28.05.2012, bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného a súčasne zamietnutý návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletého, pričom bola zmenená úprava styku otca s maloletým synom počas letných prázdnin. V predmetnom konaní navrhol otec znížiť jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému zo sumy 180,- € mesačne na sumu 110,- € mesačne od 01.06.2011 a matka navrhla výživné pre maloletého zvýšiť na sumu 250,- € mesačne od 14.07.2011. V roku 2011 mal otec priemerný mesačný netto zárobok 343,- €, matka mala priemerný mesačný netto zárobok 575,46 €, v roku 2012 mal otec priemerný mesačný netto zárobok 689,85 € a matka mala priemerný mesačný netto zárobok 569,98 €. Návrhom zo dňa 15.10.2014 navrhla matka, aby súd prvej inštancie zmenil posledné súdne rozhodnutie o výživnom pre maloletého tak, že zvýši vyživovaciu povinnosť zo strany otca zo sumy 180,- € mesačne na sumu 350,- € mesačne od podania návrhu a na tvorbu úspor pre maloletého, t.j. aby súd prvej inštancie otcovi uložil povinnosť prispievať sumou 100,- € mesačne. V návrhu uviedla, že suma 180,- € mesačne určená v roku 2010 nepostačuje pokryť pravidelné mesačné výdavky maloletého, ktorý je o 4 a pol roka starší, ktorému otec skutočné mesačné výdavky nehradí, pretože na výživu maloletého syna posielal iba bežné výživné vo výške 180,- € mesačne a s maloletým synom sa nestretáva. Výdavky maloletého, ktorý dovŕši v januári 2015 vek XX rokov, má výšku XXX cm a veľkosť nohy č. XX, vysoko presahujú sumu 180,- € mesačne ako výživné pôvodne určené, preto na pokrytie výdavkov maloletého nepostačujú. V návrhu ďalej uviedla, že pracuje ako referentka cestovnej kancelárie G. H. a jej priemerný mesačný príjem je 570,- € netto, zároveň poberá 23,- € mesačne rodinné prídavky a 180,- € mesačne výživné na maloletého syna; iný zdroj príjmu nemá. K návrhu pripojila potvrdenie o príjme od januára do septembra 2014. Súd prvej inštancie ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, uznesením zo dňa 16.10.2014, č.k. 13P 261/2014-7, a vo veci vykonal dokazovanie, pričom zistil, že rodičia maloletého sú rozvedení, ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú, obaja sú riadne zamestnaní, matka ako referentka v cestovnej kancelárii G. H., otec ako obchodný zástupca v I. Z. Z. Z. F.P. Maloletý v školskom roku 2014/2015 ukončil povinnú školskú dochádzku a od septembra 2015 navštevuje strednú školu. Školou je hodnotený ako bezprostredný, spontánny a obľúbený žiak, s chválitebným prospechom. Matka s ním býva v 3-izbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve, za ktorý platí priemerne mesačne spolu s hypotékou cca 500,- €. Maloletý má k dispozícii samostatnú izbu, kompletne vybavenú. S otcom sa maloletý kontaktuje, odkedy matka podala návrh na zvýšenie výživného. Chodia spolu na výlety, hrajú spolu ping pong, potom idú do reštaurácie na čínu, otec mu dáva občas vreckové vo výške 10,- €, kúpil mu hry do počítača za 50,- €, na Vianoce mu kúpil fotoaparát, ktorý si sám vybral za 250,- €, na narodeniny mu do fotoaparátu kúpil pamäťovú kartu za 16,- €. V rámci šetrenia kolíznym opatrovníkom v rodine maloletý vyslovil názor, že podľa neho má otec možnosť platiť matkou navrhované zvýšené výživné, a vzhľadom k vykonanému prešetreniu pomerov kolízny opatrovník maloletého po vykonanom dokazovaní odporučil súdu prvej inštancie výživné pre maloletého zvýšiť od podania návrhu matkou, avšak výšku zvýšeného výživného ponechal na úvahu súdu prvej inštancie. Otec maloletého býva od apríla 2012 v 3-izbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve, za ktorý platí 250,- € mesačne, maloletý má v tomto byte k dispozícii samostatnú veľkú izbu. V rámci prešetrovania pomerov otec uviedol, že sa snaží s maloletým udržiavať kvalitný vzájomný vzťah, avšak s matkou maloletého riadne komunikovať nevedia. Od apríla 2015 začal otec platiť dobrovoľne zvýšené výživné pre maloletého 230,- € mesačne, takto navrhol, aby bolo výživné aj zvýšené a zároveň navrhoval, aby k tejto sume zvýšeného výživného bola určená suma 50,- € mesačne na tvorbu úspor pre maloletého. Na pojednávaní dňa 18.11.2015 matka navrhla súdu zvýšiť výživné zo strany otca pre maloletého na sumu 300,- € mesačne a tvorbu úspor nežiada; s otcom navrhovaným riešením nesúhlasila. V roku 2013 mala matka priemerný mesačný zárobok 570,- € netto, v roku 2014 mala matka priemerný mesačný zárobok 570,- € netto, v roku 2015 mala matka priemerný mesačný zárobok 844,- € netto. V roku 2013 mal otec priemerný mesačný zárobok 1.099,- € netto, v roku 2014 mal priemerný mesačný zárobok 953,90 € (obdobie január - október 2014), za obdobie od novembra 2014 do marca 2015 mal otec priemerný mesačný zárobok 1.075,- € netto, za obdobie od januára 2015 do augusta 2015 mal otec priemerný mesačný zárobok 991,- € netto, za obdobie od septembra 2015 do novembra 2015 mal otec priemerný mesačný zárobok 1.066,- € netto. Za rok 2016 rodičia potvrdenia o príjmoch do spisu nezaložili. Rozpis

mesačných výdavkov maloletého matka vyčíslila na sumu 327,28 € mesačne bez alikvotnej časti bývania a bez uvedenej sumy za stravu maloletého mimo školy. Zvýšené výživné v sume 250,- € mesačne od 01.09.2015 podľa názoru súdu prvej inštancie zodpovedá zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca, a zodpovedá aj možnostiam pokrytia skutočných odôvodnených mesačných výdavkov maloletého, ktorý bude mať na pokrytie svojich mesačných výdavkov po zaplatení výživného zo strany otca vo výške 250,- € + poskytnutie sumy vo výške 23,- € mesačne vo forme rodinných výdavkov + 200,- € mesačne poskytnutého na výživu zo strany matky, dostatočnú sumu. Pri svojom rozhodovaní súd prvej inštancie prihliadol na zmeny pomerov, ktoré od posledného súdneho rozhodnutia na strane rodičov a maloletého nastali. K 01.09.2015 kedy maloletý začal študovať na strednej škole, sa podstatným spôsobom zvýšili jeho mesačné výdavky, a preto je v záujme ich riadneho pokrytia, aby otec platil zvýšeným výživným. Pri svojom rozhodovaní súd prvej inštancie zohľadnil schopnosť otca platiť dobrovoľne zvýšeným výživným, keďže od apríla 2015 otec na výživu maloletého platí o 50,- € mesačne viac. Túto skutočnosť súd prvej inštancie premietol vo svojom rozhodnutí od 01.09.2015 ako povinnosť otca platiť zvýšené výživné na maloletého o 70,- € mesačne viac a vo zvyšku navrhované riešenie zo strany otca, aby platil 50,- € mesačne na tvorbu úspor pre maloletého, zamietol, keďže matka takéto riešenie odmietla, ako riešenie, ktoré v súčasnosti nie je v záujme dieťaťa. Otec má možnosť tvoriť úspory maloletému aj bez súhlasu matky a bez toho, aby matka zriaďovala maloletému účet v peňažnom ústave, na ktorý účet by otec maloletému úspory tvoril. Od 01.09.2015, odkedy súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému, do 02.03.2016, kedy súd prvej inštancie ukončil vykonané dokazovanie, otcovi vzniklo zročné výživné v sume 120,- € (6 mesiacov x 20,- € = 120,- €, pričom 6 x 50,- € otec zaplatil, keďže dobrovoľne od apríla 2015 platí po 230,- € mesačne výživné), ktorú sumu otcovi súd prvej inštancie uložil ako povinnosť zaplatiť k rukám matky do 31.03.2016. Riešenie je v súlade s možnosťami otca, so záujmom maloletého a v súlade s ustanovením § 161 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie matka, ktorá namieta, že návrhom podaným súdu prvej inštancie dňa 15.10.2014 navrhla, aby súd prvej inštancie zmenil posledné súdne rozhodnutie o výživnom pre maloletého F. (rozsudok č.k. 16C 155/2009-71 zo dňa 16.02.2010) tak, že zvýši vyživovaciu povinnosť zo strany otca zo sumy 180,- € mesačne na sumu 350,- € mesačne od podania návrhu a aby otcovi súd určil prispievať na tvorbu úspor pre maloletého F. sumou 100,- € mesačne, z dôvodu, že s ohľadom na vek, vývin, vývoj a potreby maloletého F. sa náklady na výdavky maloletého F. v porovnaní s rokom 2010 zvýšili a stanovené výživné je tak nepostačujúce na ich krytie. Následne, v priebehu konania, svoj návrh upravila tak, že výživné žiada zvýšiť na sumu 300,- € mesačne od podania návrhu bez tvorby úspor. Zvýšené mesačné náklady na maloletého v priebehu konania pred súdom prvej inštancie riadne preukázala. Ustanovený kolízny opatrovník maloletého F. po vykonanom dokazovaní navrhol súdu prvej inštancie výživné pre maloletého zvýšiť od podania návrhu s tým, že výšku zvýšeného výživného ponechal na úvahu súdu prvej inštancie. So záverom súdu prvej inštancie nesúhlasí. Zastáva názor, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky výživného, ako i obdobia, od ktorého sa zvýšené výživné maloletému F. priznáva, dostatočným spôsobom nezohľadnil zmenu pomerov na strane maloletého F., na strane jeho rodičov. Rozsudkom stanovená výška zvýšeného výživného nezodpovedá ani zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca. V zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine) pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Súd prvej inštancie priznal maloletému F. zvýšené výživné, avšak nie od podania návrhu (15.10.2014), ale až od 01.09.2015, kedy maloletý začal navštevovať strednú školu. Súd prvej inštancie pritom v rámci odôvodnenia rozsudku absolútne žiadnym spôsobom nevysvetlil, z akých dôvodov návrh matky v časti zvýšenia výživného za obdobie od 15.10.2014 do 31.08.2015 zamietol. Začatie štúdia na strednej škole nie je možné považovať výlučne za jedinú skutočnosť opodstatňujúcu zvýšenie výživného. Mesačné výdavky na maloletého F. sa nezvýšili len v súvislosti so začatím stredoškolského štúdia, tieto výdavky sa zvyšovali podstatne skôr, nakoľko maloletý F. rástol, či vyvíja sa neustále. Už pri podaní návrhu deklarovala, že maloletý F. vo veku svojich XX rokov má postavu dospelého muža (výška XXX cm, veľkosť topánky č. XX), z čoho je nepochybne zrejmé, že bežné náklady na život, ako sú strava, obuv, ošatenie, sú podstatne vyššie, ako boli v roku 2010, kedy bol maloletý F. XX-ročným chlapcom. S pribúdajúcim vekom sa samozrejme menili aj záujmy a potreby maloletého F., nestalo sa tak až od nástupu na strednú školu. Uvedené skutočnosti, ako ani zdravotný stav maloletého F. (alergia), súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnil, respektíve sa

s nimi v rámci odôvodnenia rozsudku vôbec nevysporiadal. Nadväzne na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené; za vydané v rozpore so záujmami maloletého. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že priemerný mesačný zárobok otca v rokoch 2013 až 2015 sa pohyboval ± okolo 1.000,- € netto (od cca 954,- € do 1.100,- €), pričom priemerný mesačný zárobok matky v rokoch 2013 a 2014 nedosahoval ani sumu 600,- € netto a v roku 2015 predstavoval sumu približne 840,- €. Rovnako mal súd prvej inštancie za preukázané, že maloletý F. je v osobnej starostlivosti matky, býva v domácnosti matky a s otcom sa stretáva len sporadicky. Napriek uvedenému považoval súd prvej inštancie za dostatočné, aby sa maloletý F. podieľal na životnej úrovni svojho otca len do sumy 250,- € mesačne, a to až od nástupu na strednú školu; za primerané, aby sa otec v rokoch 2013 a 2014, zarábajúci takmer o 400,- € až 500,- € mesačne viac v porovnaní s ňou, keď navyše zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého F. v plnom rozsahu, podieľal na výživnom sumou len o 50,- € vyššou v porovnaní s ňou (výživného zo strany otca 250,- € + poskytnutia sumy vo výške 23,- € mesačne rodinných prídavkov + 200,- € mesačne poskytnutého na výživu zo strany matky). Matka namieta, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní postupoval v rozpore s účelom citovaných ustanovení Zákona o rodine, nakoľko ním určený rozsah vyživovacej povinnosti nezodpovedá schopnostiam, možnostiam, majetkovým pomerom, ani rozsahu starostlivosti rodičov o maloletého. Poukázala tiež na rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 13P 92/2011-186 zo dňa 20.03.2012, na ktorý poukazuje aj súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorým súd zamietol návrh otca na zníženie aj návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletého F., pričom pôvodne stanovené výživné vo výške 180,- € mesačne zo strany otca považoval za primerané za stavu, kedy otec dosahoval priemerný mesačný netto zárobok len cca 340,- € v roku 2011 a cca 690,- € v roku 2012 a matka priemerný mesačný netto zárobok v danom období cca 570,- €. Pritom v súčasnosti (od roku 2013), kedy otec maloletého dosahuje priemerný mesačný príjem zvýšený, až na sumu pohybujúcu sa okolo výšky 1.000,- €, zastáva súd prvej inštancie názor, že výživné na maloletého F. zvýšené len o sumu 70,- €, t.j. na 250,- € mesačne, aj to až od 01.09.2015, má zodpovedať zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca. Podľa názoru matky zvýšenie výživného pripadajúceho na otca len v uvedenom rozsahu je neprimerané a nedostatočné, a to s ohľadom na jeho zárobkové možnosti a schopnosti a životnú úroveň, nepomerne s ohľadom na zárobkové možnosti a schopnosti a osobnú starostlivosť matky. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uvádza, že pri svojom rozhodovaní zohľadnil schopnosť otca platiť dobrovoľne zvýšeným výživným, keďže od apríla 2015 otec na výživu maloletého platí o 50,- € mesačne viac a túto skutočnosť súd prvej inštancie premietol vo svojom rozhodnutí od 01.09.2015, ako povinnosť otca platiť zvýšené výživné na maloletého o 70,- € mesačne viac, pričom vo zvyšku „. F. R. Z. P., V. A. Z. XX,- € O. na H. Ú. pre O. R., keďže O. H. F.I. P. V. F., G. S. Z. D. M. S. R. W.. P. O. O. H. Ú. O. V. N. Z. O. V. N. H., V. O. R. O. Ú. S. A.D. Ú., na G. Ú. N. P. O. Ú. H.“. Súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že otec má možnosť tvoriť úspory maloletému F. aj bez jej súhlasu, či rozhodnutia súdu, pričom podľa vyjadrenia otca tak ani ku dňu 02.03.2016 aj napriek opakovane prezentovanej „vôli“ neučinil. Absolútne sa nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v časti zamietnutia návrhu na tvorbu úspor, t.j. prezentovaným jej nesúhlasom, podľa ktorej takéto riešenie nie je v záujme maloletého. Súd prvej inštancie použil jej vyjadrenie vytrhnuté z kontextu a úplne sa miňajúce účelu. Nesúhlasila s návrhom otca na tvorbu úspor v sume 50,- € mesačne popri súčasnom návrhu na platenie bežného výživného len v sume 230,- €, nakoľko takéto riešenie považovala za nesúladné so záujmami a potrebami maloletého F.. S ohľadom na mesačné výdavky maloletého nepovažovala sumu výživného zo strany otca vo výške 230,- € za dostatočnú, a preto s návrhom otca na tvorbu úspor nesúhlasila, nakoľko považovala za prospešnejšie pre syna, aby otec prispieval vyššou sumou práve na bežné výživné (navrhovaná suma 300,- €). Keďže počas priebehu konania zo správania otca maloletého pochopila, že so zvýšením bežného výživného na adekvátnu, potrebami maloletého F. odôvodnenú, výšku súhlasiť nebude, aj z vlastného návrhu na tvorbu úspor ustúpila. Ďalej matka vo svojom odvolaní poukázala na skutočnosť, že hoci otec maloletého počas konania opakovane deklaroval, že je schopný prispievať maloletému F. sumou 280,- € mesačne, keďže sám navrhoval mesačné výživné vo výške 230,- € (ktoré začal aj platiť) + 50,- € mesačne na tvorbu úspor, súd prvej inštancie sa uvedeným žiadnym spôsobom nezaoberal a na túto samotným otcom maloletého ponúkanú možnosť neprihliadol (okrem zamietnutia návrhu na tvorbu úspor a jeho vyššie spomenutého „odôvodnenia“). Pokiaľ sa aj súd prvej inštancie stotožnil s názorom, že s ohľadom na vek, potreby a záujmy maloletého F. je viac v záujme maloletého F. zvýšenie bežného výživného ako tvorba úspor, mal v rámci posudzovania veci

prihliadnuť minimálne na samotným otcom deklarovanú možnosť, keď už neprihliadol na jeho zárobkovú schopnosť, respektíve pomer zárobkových schopností oboch rodičov, či rozsah osobnej starostlivosti o maloletého F.. Avšak súd prvej inštancie sa otázkou možnosti otca poskytovať maloletému F. príspevok na výživu vo výške 280,- € mesačne nezaoberal, respektíve z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, ako túto skutočnosť posúdil. Súd prvej inštancie súčasne rozsudkom zo dňa 23.03.2016 určil ročné výživné pre maloletého F. za dobu od 01.09.2015 do 02.03.2016, kedy ukončil vykonané dokazovanie, v sume 120,- € [t.j. 6 mesiacov (september 2015 - február 2016) x 20,- €], ktoré je otec povinný zaplatiť k jej rukám do 31.03.2016. V tejto súvislosti matka vo svojom odvolaní namieta i nesprávnu výšku ročného výživného, nakoľko v nej nie je zohľadnený mesiac marec 2016. V zmysle ustanovenia § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec mal povinnosť platiť výživné vo výške 180,- € mesačne do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Z vykonaného dokazovania (otcom predložené pohyby na účte) je zrejmé, že otec platil výživné na maloletého F. vždy v rozmedzí od 11. do 13. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom apríl 2015 vo výške 230,- €. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie dňa 23.03.2016 muselo byť preto súdu prvej inštancie zrejmé, že výživné na mesiac marec 2016 otec zaplatil už k 15.03., a to vo výške 230,- €, keďže ku dňu splatnosti výživného na mesiac marec 2016 mu rozsudok doručený nebol a ani nemohol byť. Vzhľadom k uvedenému ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie dňa 23.03.2016 suma ročného výživného predstavovala výšku 140,- € [t.j. 7 mesiacov (september 2015 - marec 2016) x 20,- €]. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, respektíve v konaní súdu prvej inštancie sa vyskytovali také vady, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozsudok považuje za vydaný v rozpore so záujmami maloletého F.. Žiada odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Otec a ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

5. Odvolací súd preskúmal vec, keď pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 395, § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 26.10.2016 (§ 378 C.s.p., § 219 ods. 3 C.s.p., § 2 ods. 1 C.m.p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku bola matka, právny zástupca matky, otec, právny zástupca otca, kolízny opatrovník, upovedomení zákonným spôsobom.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšenom výživnom na maloletého F. zo sumy 180,- € mesačne na sumu 250,- € mesačne počínajúc dňom 01.09.2015, ktorú je otec povinný zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh matky zamietol, vo výroku o trovách konania, odvolací súd potvrdil, pretože je v týchto výrokoch vecne správny a keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku, ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p., § 2 ods. 1 C.m.p.). Pre správnosť dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné.

7. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne.

8. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu

povinnosť. Medzi týmito dvomi kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. To znamená, že čím je vyššia životná úroveň rodičov, tým je odôvodnené aj rozsiahlejšie uspokojovanie potrieb dieťaťa; teda jeho odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, také, ktoré vo vyššej miere zmierňujú zdravotný hendicap a pod. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa je tiež súčasne závislý od reálnych schopností a možností jeho rodičov - povinných poskytovať mu výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré sú na ich výživu i celkovú starostlivosť úplne odkázané, je jednou zo základných povinností každého rodiča, pričom každý z rodičov je povinný venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy detí, a to všetkých svojich detí bez rozdielu a bez ohľadu na to, či s deťmi žije alebo nežije v spoločnej domácnosti, pretože dieťa má právo na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre svoj zdravý rast a vývoj.

9. Aj pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného prihliada súd k tomu, aby rozsah odôvodnenosti potrieb dieťaťa zodpovedal reálnym schopnostiam a možnostiam výživou povinných rodičov, pričom povinnosťou súdu pri rozhodovaní o tejto zmene rozsahu výživného je vykonať porovnanie pomerov - skutočností dôležitých pre určenie výživného tak na strane dieťaťa, ako aj u jeho rodičov, a to v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase nového rozhodovania, na základe úplných výsledkov dokazovania. To znamená, že musí byť preukázané, či a v čom ide o zmenu pomerov, zmenu podstatnú, nielen prechodnú. Pre zmenu rozhodnutia o výživnom nepostačuje len úvaha o tom, že doterajšie výživné je už nepostačujúce, či všeobecné konštatovanie o zmene pomerov v dôsledku uplynutia určitého času.

10. V prejednávanej veci sa súd prvej inštancie vyššie uvedenými zásadami riadil. Vykonal podrobné dokazovanie a v rámci neho i porovnanie pomerov na strane maloletého F., ako aj na strane jeho rodičov v čase od poslednej úpravy (t.j. od roku 2012), s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania v predmetnej veci (v roku 2016). Z tohto dokazovania vyvodil správne skutkové závery a následne správne právne závery, s ktorými sa stotožňuje aj odvolací súd. Odvolací súd na spresnenie uvádza, že naposledy bolo o výške vyživovacej povinnosti rozhodované rozsudkom súdu prvej inštancie dňa 20.03.2012, č.k. 13P 92/2011-186, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.05.2012. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného a návrh matky na zvýšenie výživného pre maloletého F. zamietol. V danom prípade súd prvej inštancie vychádzal z toho, že otec mal v roku 2012 priemerný mesačný zárobok vo výške 689,85 € netto a matka mala priemerný mesačný zárobok v roku 2012 vo výške 569,98 € netto (v roku 2010 mal otec priemerný mesačný zárobok vo výške 1.183,84 € netto a matka mala priemerný mesačný zárobok v roku 2010 vo výške 572,10 € netto, v roku 2011 mal otec priemerný mesačný zárobok vo výške 343,- € netto a matka mala priemerný mesačný zárobok vo výške 575,40 € netto). Inak povedané súd prvej inštancie v rámci rozhodovania o zvýšení vyživovacej povinnosti musel prihliadnuť na tento rozsudok, ktorým bol návrh na zníženie vyživovacej povinnosti, ako aj návrh na jeho zvýšenie vo vzťahu k maloletému F. zamietnutý; musel zobrať do úvahy všetky výdavky maloletého, ktoré v tomto konaní matka súdu uviedla, pričom ide o výdavky vzťahujúce sa k alergii, k migréne, k zubárovi, k nákupu ošatenia, výlety a iné. V tejto súvislosti potom súd prvej inštancie v rámci nového konania a rozhodovania vo veci zvýšenia výživného v roku 2016 (od posledného rozhodnutia o výživnom uplynulo dva a pol roka) nemohol už opätovne preskúmať výdavky v súvislosti s liekmi (alergiou), pokiaľ sa neprimerane nezvýšili, čo však matka súdu neuviedla (na alergiu a na migrénu je maloletý F. liečený dlhodobo), a preto súd prvej inštancie mohol zobrať do úvahy iba zvýšené výdavky v súvislosti s oblečením, v súvislosti so záujmami, s krúžkami a so vzdelaním. V tejto súvislosti potom súd prvej inštancie správne vyhodnotil zmenu pomerov, ktorá u maloletého F. nastala v súvislosti s nástupom na strednú školu t.j. od 01.09.2015 (a nie od podania návrhu), nakoľko nástupom na strednú školu sa maloletému zvýšili výdavky spojené so vzdelávaním, so záujmami a voľno časovými aktivitami. Je pravdou, že maloletý od posledného rozhodnutia o výživnom, t.j. v období dva a pol roka narástol, zmenili sa mu stravovacie návyky, avšak toto je prirodzené u každého dieťaťa a prechod do vývojového štádia dieťaťa takzvanej „puberty“ (zvýšený rast, stravovanie), nie je možné brať za zmenu pomerov, pokiaľ s uvedeným nie sú spojené aj iné skutočnosti (napríklad nástup do školy, zmena zdravotného stavu...). Samotný rast a vývoj dieťaťa nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na zvýšenie vyživovacej povinnosti, pričom uplynutie doby dva a pol roka od posledného zhodnotenia pomerov je relatívne krátky čas na zmenu výšky vyživovacej povinnosti (pokiaľ samozrejme nenastali nepredvídané skutočnosti ako napríklad zmena zdravotného stavu, strata zamestnania, a iné). Súd prvej inštancie

preto správne vyhodnotil, že predmetná zmena pomerov u maloletého F. nastala až od 01.09.2015. V čase od 15.10.2014 (deň podania návrhu) do 31.08.2015 nenastala ani podľa odvolacieho súdu tak výrazná zmena pomerov, či už na strane maloletého F., alebo na strane oboch rodičov, že by si uvedená situácia vyžadovala zmeniť aj výšku vyživovacej povinnosti otca. Na záver odvolací súd poukazuje na to, že nie je pravdivé tvrdenie matky v odvolaní vzťahujúce sa k príjmu otca, nakoľko otcov príjem je nezmenený takpovediac od roku 2010 (dočasný pokles v roku 2011), kedy jeho priemerný mesačný príjem bol vo výške 1.183,84 € a v roku 2015 (január až november) bol jeho priemerný mesačný príjem vo výške 1.028,50 €. Preto stanovenie výšky vyživovacej povinnosti v sume 250,- € mesačne je primerané aj zárobkovým možnostiam otca. Na základe uvedeného je zrejmé, že hoci rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje odôvodnenie zamietajúcej časti, odvolací súd v tejto časti odôvodnenie rozsudku súdu vyššie uvedeným odôvodnením spresnil a doplnil. Pokiaľ ide o matkou deklarovanú snahu otca platiť výživné vo výške 280,- € mesačne (t.j. 230,- € bežné výživné + 50,- € tvorba úspor), v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že obom rodičom nič nebráni (ani v súčasnosti), aby v tomto smere uzavreli rodičovskú dohodu, na základe ktorej bude otec povinný synovi platiť výživné vo výške 230,- € mesačne + 50,- € na tvorbu úspor. Súd prvej inštancie (a podľa názoru odvolacieho súdu správne) ustálil výšku vyživovacej povinnosti pre maloletého F. na sumu 250,- € mesačne ako bežné výživné (bez tvorby úspor), nakoľko táto aj reálne zodpovedá výdavkom maloletého F. (vyplývajúcich zo súdneho spisu) a súčasne zárobkovým možnostiam povinného rodiča - otca.

11. V súvislosti s výrokom, ktorým súd prvej inštancie určil zročné výživné pre maloletého F. za obdobie od 01.09.2015 do 02.03.2016 v sume 120,- €, ktorú je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 31.03.2016, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nesprávne vypočítal zaostalé výživné. Podľa ustanovenia § 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku (predtým § 154 ods. 1 O.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté. Inak povedané, keďže súd prvej inštancie splatnosť bežného výživného určil k 15. dňu toho - ktorého mesiaca vopred mal zaostalé výživné v čase vyhlásenia rozsudku, t.j. dňa 23.03.2016, tvoriť aj celý mesiac marec 2016, nakoľko toto sa stalo zaostalým výživným k 15. dňu (marchu) 2016. Zaostalé výživné teda bolo potrebné vypočítať za obdobie od 01.09.2015 do 31.03.2016, a to vo výške $7 \times 20,- € = 140,- €$ (otec platil výživné vo výške 230,- € mesačne; $250,- € - 230,- € = 20,- €$). Podľa výpočtu súdu prvej inštancie by potom absentoval mesiac marec 2016 v rámci výpočtu zaostalého výživného. Na základe uvedeného odvolací súd považoval za potrebné uvedený výrok v tejto časti zmeniť tak, že otec je povinný zaplatiť zročné výživné na maloletého F. za obdobie od 01.09.2015 do 31.03.2016 vo výške 140,- € k rukám matky do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Keďže išlo iba o zmenu výpočtu zaostalého výživného v tejto súvislosti nebolo potrebné vykonávať, ani zopakovať, dokazovanie.

12. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008].

13. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľka, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).